

Dosarul nr. 2r-450/23
2-13163725-01-2r-20102023

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (jud.: A.Catană)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: L. Bulgac, L. Popova, N.Craiu)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malfi)

DECIZIE

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Monarch Developments” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Monarch Developments” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Mariei Condrațchi, intervenient accesoriu Gheorghe Aricov cu privire la declararea nulității contractelor de investiție a capitalului privat în construcție și la cererea reconvențională înaintată de Maria Condrațchi împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Monarch Developments” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Gheorghe Aricov, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, evacuare și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunurilor imobile,

împotriva încheierii din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 august 2008, ÎCS „Monarch Developments” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Condrațchi cu privire la declararea nulității contractelor de investiție a capitalului privat în construcție (f. d. 5-6, vol. I).

La 13 aprilie 2009, ÎCS „Monarch Developments” SRL a depus o cerere, prin care a solicitat atragerea în proces a lui Gheorghe Aricov în calitate de intervenient accesoriu (f. d. 44, vol. I).

La 18 iunie 2009, Maria Condrațchi a depus o cerere reconvențională împotriva ÎCS „Monarch Developments SRL, intervenient accesoriu Gheorghe Aricov, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, evacuare și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunurilor imobile (f. d. 129-130, vol. I).

Prin încheierea din 14 mai 2019 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost atras în proces Gheorghe Aricov în calitate de intervenient accesoriu (f. d. 140, vol. I).

Ulterior, ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac a depus o cerere de chemare în judecată suplimentară, invocând că la negocierea și încheierea contractelor de investiție a capitalului privat în construcție nr. 02/01-AK și nr. 03/02-AK din 15 iunie 2007 trebuia să asiste în mod obligatoriu și fondatorul ÎCS „Monarch Developments” SRL, Costas Ktorides, confirmând acest fapt prin aplicarea semnăturii pe originalele contractelor de investiție privată enunțate (f. d. 17-22, vol. II).

Prin hotărârea din 02 mai 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău acțiunea inițială a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Acțiunea reconvențională a fost admisă, a fost recunoscut dreptul de proprietate al Mariei Condrațchi asupra bunurilor imobile: spațiu comercial - oficiu cu suprafața totală de 87 m.p., amplasat la nivelul 3.300 al blocului locativ lit. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX și spațiu comercial - oficiu cu suprafața totală de 50 m.p. amplasat la nivelul 6.600 al blocului locativ lit. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX, a fost încuviințată ÎS „Cadastru” să introducă în Registrul bunurilor imobile datele privind dreptul de proprietate al Mariei Condrațchi asupra spațiului comercial - oficiu cu suprafața totală de 87 m.p., amplasat la nivelul 3.300 al blocului locativ lit. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX și asupra spațiului comercial - oficiu cu suprafața totală de 50 m.p. amplasat la nivelul 6.600 al blocului locativ lit. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX, a fost evacuată ÎCS „Monarch Developments” SRL din spațiul comercial – oficiul cu suprafața totală de 50 m.p. amplasat la nivelul 6.600 al blocului locativ lit. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX și a fost interzis ÎCS „Monarch Developments” SRL de a crea obstacole Mariei Condrațchi în exercitarea dreptului de posesiune și folosință asupra bunurilor imobile: spațiu comercial - oficiu cu suprafața totală de 87 m.p., amplasat la nivelul 3.300 al blocului locativ lit. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX și spațiu comercial – oficiu cu suprafața totală de 50 m.p. amplasat la nivelul 6.600 al blocului locativ lit. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX. Au fost încasate de la ÎCS „Monarch Developments” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 8595 lei și în beneficiul Mariei Condrațchi cheltuielile de judecată în sumă de 11134,89 lei (f. d. 103-111, vol. II).

Prin încheierea din 04 decembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apel declarat de ÎCS „Monarch Developments” SRL împotriva hotărârii din 02 mai 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, din motivul neachitării taxei de stat la depunerea cererii de apel (f. d. 153, 154-158, vol. II).

Prin decizia din 10 septembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac, casată încheierea din 04 decembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel depuse de SRL „Monarch Developments” (f. d. 236-242, vol. II).

Prin decizia din 17 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de ÎCS „Monarch Developments” SRL și menținută hotărârii din 02 mai 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău (f. d. 69, 70-76, vol. III).

Prin încheierea din 05 august 2015 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de ÎCS „Monarch Developments” SRL a fost considerat inadmisibil (f. d. 139-144, vol. III).

La 18 octombrie 2022, ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac în temeiul art.449 lit. b) din Codul de procedură civilă, a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 02 mai 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, prin care a solicitat repunerea cererii de revizuire în termen, admiterea acesteia și casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Monarch Developments” SRL (f. d. 207-213, vol. III).

Prin încheierea din 23 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de ÎCS „Monarch Developments” SRL împotriva încheierii din 05 august 2015 a Curții Supreme de Justiție (f. d. 197-201, vol. III).

Prin încheierea din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a cererii de revizuire depusă de ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac și respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire împotriva hotărârii din 02 mai 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău (f. d. 241-248, vol. III).

La 31 mai 2023, ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac a declarat recurs împotriva încheierii din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii contestate cu remiterea spre rejudecare în altă instanță de judecată de același grad, în alt complet de judecată (f. d. 1-9, vol. IV).

În motivarea recursului, a reiterat aceleași circumstanțe de fapt și de drept cuprinse în cererea de revizuire.

La 30 octombrie 2023, Gheorghe Aricov a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac ca neîntemeiat (f. d. 26, vol. IV).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire anexate la materialele cauzei, copia încheierii recurate a fost expediată în adresa ÎCS „Monarch Developments” SRL și a avocatului acesteia, Nicolae Ciumac la 18 mai 2023 (f. d. 249, vol. III), însă lipsesc probe care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă și avocatul acesteia.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 31 mai 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza

recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs învederează că, în sensul Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă, revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac, de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, cererea de revizuire depusă de ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac este întemeiată în baza art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, care stipulează că revizuirea se declară în cazul în care s-a constatat că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Circumstanțele nou-descoperite, în sensul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, sunt totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost și nici nu au putut fi cunoscute revizuientului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

Astfel, pentru invocarea acestui temei de revizuire, este necesar ca circumstanța nouă să îndeplinească două condiții esențiale și cumulative: 1) să existe anterior pronunțării hotărârii; și 2) să-i devină cunoscută revizuientului ulterior pronunțării hotărârii.

Circumstanțele nou-descoperite sau faptele esențiale ale cauzei, în sens procesual, trebuie să constituie obiect al probării existenței sau lipsei faptelor juridice privind apariția, modificarea sau stingerea raporturilor juridice.

Potrivit prevederilor art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit.b).

Din materialele cauzei rezultă că, la 18 octombrie 2022, ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac în temeiul art.449 lit. b) din Codul de procedură civilă, a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 02 mai 2013 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, prin care a

solicitat repunerea cererii de revizuire în termen, admiterea acesteia și casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Monarch Developments” SRL (f. d. 1-16, vol. III).

Prin încheierea din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a cererii de revizuire depusă de ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac și respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire împotriva hotărârii din 02 mai 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău (f. d. 241-248, vol. III).

În argumentarea soluției emise, Curtea de Apel Chișinău a reținut că cererea de revizuire depusă de ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac, în baza prevederilor art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, deoarece nu se întrunesc temeiurile de revizuire a hotărârii contestate. Totodată, Curtea de Apel Chișinău a conchis de a respinge cererea privind repunerea în termen a cererii de revizuire și de a o respinge ca inadmisibilă.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justificată concluzia Curții de Apel Chișinău cu privire la respingerea cererii de repunere în termen a cererii de revizuire depusă de ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac, deoarece a fost depusă peste termen de 5 ani prevăzut în art.450 lit. b) din Codul de procedură civilă, or, hotărârea din 02 mai 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău în prezenta cauză civilă a devenit irevocabilă la 05 august 2015 în urma emiterii încheierii din 05 august 2015 a Curții Supreme de Justiție, prin care recursul declarat de ÎCS „Monarch Developments” SRL a fost considerat inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 34/12/1-R-3053 din 25 iulie 2022 emis de Centrul Național de Expertize Judiciare nu constituie circumstanțe nou-descoperite, deoarece nu corespund cerinței să existe anterior pronunțării hotărârii pe fondul litigiului civil, dar să devină cunoscute revizuintei ulterior pronunțării hotărârii.

În consecință, acestea nu corespund condițiilor obligatorii pentru a putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 34/12/1-R-3053 din 25 iulie 2022 emis de Centrul Național de Expertize Judiciare nu poate constitui obiect al probației în prezenta speță, deoarece nu existau la momentul judecării fondului acestei cauze civile, iar în consecință nu sunt în stare de a influența adoptarea unei alte soluții decât cea pronunțată prin decizia din 17 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Pertinentă speței Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră și jurisprudența CtEDO, în care Înalta Curte a reiterat că, dreptul la o instanță garantat de art. 6 §1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să

nu mai poate fi pusă în discuție. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară prin circumstanțele unui caracter esențial și imperios (Josan v. Moldova, nr. 37431/02, §25; Brumărescu v. România, nr. 28342/95, §61; Ryabykh v. Rusia, nr. 52854/99, §52).

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă cu respectarea normelor de drept procedural pertinente speței, iar recurenta nu a adus în fața instanței de recurs argumente elocvente în sensul demonstrării netemeinicii actului judecătoresc recurat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de ÎCS „Monarch Developments” SRL, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac, cu menținerea încheierii din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Monarch Developments” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Nicolae Ciumac.

Se menține încheierea din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Monarch Developments” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Mariei Condrațchi, intervenient accesoriu Gheorghe Aricov cu privire la declararea nulității contractelor de investiție a capitalului privat în construcție și la cererea reconvențională înaintată de Maria Condrațchi împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Monarch Developments” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Gheorghe Aricov, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, evacuare și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunurilor imobile.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni